यद्येतदेवं सङ्ग्रामे न कुर्य्यां पुरुषर्षभाः । मास्म पुण्यकृतांल्लोकान् प्राप्नुयां शूरसत्तमाः । २५९०
ये लोका मातृहन्तॄणां ये चापि पितृघातिनां । गुरुदाररतानां ये पिशुनानाञ्च ये सदा ।
साधूनस्तुवतां ये च ये चापि परिवादिनां । ये च निक्षेपहर्त्तॄणां ये च विश्वासघातिनां ।
भुक्तपूर्व्वां स्त्रियं ये च निन्दतामयशस्विनां । ब्रह्मघ्नानाञ्च ये लोका ये च गोघातिनामपि ।
पायसं वा यवान्नं वा शाकं कृशरमेव वा । संयावापूपमांसानि ये च लोका वृथाऽश्नतां ।
तानक्षायाधिगच्छेयं न चेद्धन्यां जयद्रथं । वेदाध्यायिनमत्यर्थं शंसितं वा द्विजोत्तमं । २५९१
अवमन्यमानो यान्याति वृद्धान्साधून्गुरूंस्तथा । स्पृशतो ब्राह्मणान्गाञ्च पादेनाग्निञ्च या भवेत् ।
अप्सु श्लेष्म पुरीषञ्च मूत्रं च मुञ्चतां गतिं । तां गच्छेयं गतिं कष्टां नचेद्धन्यां जयद्रथं ।
नग्नस्य स्नायमानस्य या च बन्ध्यातिथेर्गतिः । उत्कोचिनां मृषोक्तीनां वञ्चकानां च या गतिः ।
स्वात्मापहारिणां या च या च मिथ्याभिशंसिनां । भृत्यैः सन्दृश्यमानानां पुत्रदाराश्रितैस्तथा ।
असंविभज्य क्षुद्राणां या गतिर्मिष्टमश्नतां । तां गच्छेयं गतिं घोरां न चेद्धन्यां जयद्रथं । २५९०
संश्रितं चापि यस्त्यक्ता साधुं तद्वचने रतं । न बिभर्ति नृशंसात्मा निन्दते चोपकारिणं ।
अर्हते प्रातिवेश्याय श्राद्धं यो न ददाति च । अनर्हेभ्यश्च योदद्याद्वृषलीपतयस्तथा ।
मद्यपो भिन्नमर्य्यादः कृतघ्नो भ्रातृनिन्दकः । तेषां गतिमियां क्षिप्रं न चेद्धन्यां जयद्रथं ।
धर्म्मादपेता ये चान्ये मया नाचानुकीर्त्तिताः । ये चानुकीर्त्तितास्तेषां गतिं क्षिप्रमवाप्नुयां ।
यदि व्युष्टामिमां रात्रिं श्वो न हन्यां जयद्रथं । इमां चाप्यपरां भूयः प्रतिज्ञां मे निबोधत । २५९१
यद्यस्मिन्न हते पापे सूर्य्योऽस्तमुपयास्यति । इहैव सम्प्रवेष्टाऽहं ज्वलितं जातवेदसं ।
असुरसुरमनुष्याः पक्षिणो वोरगा वा पितृरजनिचरा वा ब्रह्मदेवर्षयो वा । चरमचरमपीदं यत्परं चापि तस्मात्तदपि
मम रिपुं तं रक्षितुं नैव शक्ताः ।
यदि विशति रसातलं तदाख्यं वियदपि देवपुरं दितेः पुरं वा । तदपि शरशतैरहं प्रभाते शशमभिमन्युरिपोः शिरोऽ
भिहर्त्ता ।
एवमुक्त्वा विचिक्षेप गाण्डीवं सव्यदक्षिणं । तस्य शब्दमतिक्रम्य धनुःशब्दोऽस्पृशद्दिवं ।
अर्ज्जुनेन प्रतिज्ञाते पाञ्चजन्यञ्जनार्दनः । प्रदध्मौ तत्र संक्रुद्धो देवदत्तञ्च फाल्गुनः । २५९०
स पाञ्चजन्योऽच्युतवक्त्रवायुना शशं सुपूर्णोदरनिःसृतध्वनिः । जगत्सपातालवियद्दिगीश्वरं प्रकम्पयामास युगात्यये यथा ।
ततो वादित्रघोषाश्च प्रादुरासन्सहस्रशः । सिंहनादाश्च पाण्डूनां प्रतिज्ञाते महात्मना ।
इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्व्वणि प्रतिज्ञापर्व्वणि अर्ज्जुनप्रतिज्ञायां त्रिसप्ततोऽध्यायः ॥ ७३ ॥
॥ सञ्जय उवाच ॥ श्रुत्वा तु तं महाशब्दं पाण्डूनां जयगृद्धिनां । चारैः प्रवेदिते तत्र समुत्थाय जयद्रथः ।
शोकसंमूढहृदयो दुःखेनाभिपरिप्लुतः । मज्जमान इवागाधे विपुले शोकसागरे ।
जगाम समितिं राज्ञां सैन्धवो विमृशन्बहु । स तेषां नरदेवानां सकाशे परिवेदयन् । २५९१
अभिमन्योः पितुर्भीतः सव्रीडो वाक्यमब्रवीत् । योऽसौ पाण्डोः किल क्षेत्रे जातः शक्रेण वा मिना ।